

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**



**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

IUNIE 2023

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna iunie 2023 s-a remarcat prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente. De asemenea, în decursul lunii a avut întrevederea de lucru a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului, Oleg Serebrian și a Tiraspolului, Vitalii Ignatiev.

Pe parcursul lunii iunie anul curent, Biroul politici de reintegrare a menținut dialogul privind dosarul transnistrean cu partenerii internaționali. Viceprim-ministru pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian în decursul lunii a avut o serie de întruniri de lucru cu oficiali ai UE. Discuțiile s-au axat pe priorități și direcții primordiale în măsură să contribuie la avansarea procesului de reintegrare a țării și pe realizarea inițiativelor benefice populației de pe ambele maluri ale râului Nistru. În cadrul ședinței de lucru a Viceprim-ministrului pentru reintegrare Oleg Serebrian cu Paun Rohovei, Ambasador cu Misiuni Speciale al Ucrainei responsabil de dosarul transnistrean, oficialii au discutat despre situația regională curentă, evoluții, provocări, riscuri, necesități de asistență și oportunități, cu efectuarea unui schimb de viziuni pe marginea perspectivelor de avansare în procesul de reglementare transnistreană. A fost evidențiată complexitatea situației actuale de securitate internă și regională, fiind reiterată necesitatea menținerii stabilității.

În decursul lunii, viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a participat la Reuniunea Șefilor de stat și de guvern din cadrul Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC). De asemenea, pe parcursul lunii iunie 2023, un grup de cercetători din Republica Federală Germania și de la Universitatea din Birmingham, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, aflați într-o vizită de studiu în Republica Moldova, au avut o întrevedere de lucru cu șeful Biroului politici de reintegrare, Alin Gvidiani.

Partea transnistreană în decursul lunii iunie 2023 a menținut dialogul cu oficialii din Rusia, UE și reprezentanții Chișinăului. Pe parcursul lunii, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Lituania în Republica Moldova, Tadas Valionis, a efectuat o vizită de lucru la Tiraspol. Diplomatul a fost primit de liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky. Participanții la întâlnire au făcut schimb de opinii cu privire la diverse probleme de interes comun și perspectivele procesului de negociere. Negociatorul șef de la Tiraspol, Vitalii Ignatiev a avut o întrunire cu șeful Delegației Comitetului Internațional al Crucii Roșii în Republica Moldova, Doris El Doueihy, iar negociatorul adjunct de la Tiraspol, Aleksandr Stetsyuk, s-a întâlnit cu șeful Biroului ONU pentru Drepturile Omului, Beya Ferenczi. În decursul lunii, liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky, a remarca că nu vede semne de pregătire pentru un atac direct asupra Transnistriei pe fundalul evoluțiilor din Ucraina.

În contextul complexității situației din Ucraina, președintele Ucrainei, Volodimir Zelenskiy, a remarcat la Summit-ul Comunității politice europene, că este necesară găsirea unei soluții pentru conflictul transnistrean și altor conflicte „înghetate”. În aceeași direcție, reprezentantul oficial al Ministerului rus de externe, Maria Zaharova, a menționat că Rusia monitorizează cu atenție situația din jurul Transnistriei și avertizează împotriva oricăror încercări de a o destabiliza. De asemenea, Aleksey Polishchuk, directorul celui de-al doilea departament al țărilor CSI al Ministerului rus de Externe a remarcat că, Moscova va considera o provocare împotriva armatei ruse din Transnistria drept un atac asupra Rusiei.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna iunie 2023, a avut loc o ședință consultativă a experților de pe ambele maluri ale Nistrului în domeniul infrastructurii drumurilor. Comisia Unificată de Control s-a reunit în decursul lunii iunie o dată. În formatul de negocieri „1+1” a avut loc o reuniune de lucru cu participarea reprezentanților din formatul de negociere „5+2”. În formatul „5+2” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii iunie 2023 arată astfel:

01.06.2023 – Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a menționat că Chișinău nu renunță la regiunea transnistreană în drumul său spre Uniunea Europeană și lucrează atât pentru a îndeplini reformele cerute de Comisia Europeană, cât și pentru a găsi o soluție pentru conflictul transnistrean.¹

01.06.2023 – Președintele Ucrainei, Volodimir Zelenskiy, a remarcat la Summit-ul Comunității politice europene, că este necesară găsirea unei soluții pentru conflictul transnistrean și altor conflicte „înghețate”.²

06.06.2023 – Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Lituania în Republica Moldova, Tadas Valionis, a efectuat o vizită de lucru la Tiraspol. Diplomatul a fost primit de liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky. Participanții la întâlnire au făcut schimb de opinii cu privire la diverse probleme de interes comun și perspectivele procesului de negociere.³

08.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu membrii Grupului parlamentar de prietenie pentru Bulgaria, Republica Moldova și România din Bundestagul german.⁴

08.06.2023 – Comisia Unificată de Control s-a reunit în ședință săptămânală la Bender/Tighina.⁵

08.06.2023 – Negociatorul șef de la Tiraspol, Vitalii Ignatiev a avut o întrunire cu șeful Delegației Comitetului Internațional al Crucii Roșii în Republica Moldova, Doris El Doueihy.⁶

08.06.2023 – Reprezentantul oficial al Ministerului rus de externe, Maria Zaharova, a menționat că Rusia monitorizează cu atenție situația din jurul Transnistriei și avertizează împotriva oricăror încercări de a o destabiliza.⁷

14.06.2023 – Negociatorul adjunct de la Tiraspol, Aleksandr Stetsyuk, s-a întâlnit cu șeful Biroului ONU pentru Drepturile Omului, Beya Ferenczi. Părțile au abordat aspecte umanitare, sociale și de altă natură legate de drepturile omului.⁸

15.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu ambasadorul Australiei în Republica Moldova, cu reședința la Kiev, Bruce Kevin Jeffrey Edwards. Dialogul a fost centrat pe schimbul de opinii referitor la etapa actuală în procesul de negocieri dintre Chișinău și Tiraspol, în contextul evenimentelor din Ucraina, situația de securitate regională și alte subiecte relevante.⁹

15.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a primit-o în vizită protocolară pe Daniela Gasparikova, care a preluat recent mandatul de reprezentantă rezidentă a

¹ Radio Europa Liberă Moldova, *Maia Sandu: R. Moldova nu renunță la Transnistria pentru a se integra în UE*, 01.06.2023, <https://moldova.europalibera.org/a/maia-sandu-r-moldova-nu-renunta-la-transnistria-pentru-a-se-integra-in-ue/32438955.html> (04.07.2023)

² Infotag, (VIDEO) *PREȘEDINTELE UCRAINEI S-A PRONUNȚAT PENTRU CĂUTAREA UNEI SOLUȚII A CONFLICTULUI TRANSNISTREAN ȘI ALTOR CONFLICTE „ÎNGHEȚATE”*, 01.06.2023, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/307918/> (04.07.2023)

³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Prezident PMR prinyal litovskogo posla*, 06.06.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9441> (04.07.2023)

⁴ Guvernul R. Moldova, *Întrevederea vicepremierului Oleg Serebrian cu delegația Bundestagului*, 08.06.2023, <https://gov.md/ro/content/intrevederea-vicepremierului-oleg-serebrian-cu-delegatia-bundestagului> (02.07.2023)

⁵ Guvernul R. Moldova, *Subiecte de actualitate discutate la Comisia Unificată de Control*, 08.06.2023, <https://gov.md/ro/content/subiecte-de-actualitate-discutate-la-comisia-unificata-de-control-0> (02.07.2023)

⁶ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignat'yev vstretilsya s delegatsiyey Mezhdunarodnogo Komiteta Krasnogo Kresta*, 08.06.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9444> (04.07.2023)

⁷ Infotag, *MAE RUS A ATENȚIONAT ÎMPOTRIVA „ORICĂROR ÎNCERCĂRI DE DESTABILIZARE A SITUAȚIEI DIN TRANSNISTRIA”*, 08.06.2023, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/308127/> (04.07.2023)

⁸ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V MID proshla vstrecha s delegatsiyey OON*, 14.06.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9449> (04.07.2023)

⁹ Guvernul R. Moldova, *Întrevederea vicepremierului Oleg Serebrian cu ambasadorul Australiei în Republica Moldova, cu reședința la Kiev, Bruce Edwards*, 15.06.2023, <https://gov.md/ro/content/intrevederea-vicepremierului-oleg-serebrian-cu-ambasadorul-australiei-republica-moldova-cu> (02.07.2023)

Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în R. Moldova. Discuțiile s-au axat pe priorități și direcții primordiale în măsură să contribuie la avansarea procesului de reintegrare a țării și pe realizarea inițiativelor benefice populației de pe ambele maluri ale râului Nistru.¹⁰

19.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian a participat la ceremonia de comemorare a 31 de ani de la declanșarea conflictului militar pe platoul Varnița – Tighina pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova.¹¹

19.06.2023 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky, a remarca că nu vede semne de pregătire pentru un atac direct asupra Transnistriei.¹²

19.06.2023 – Aleksey Polishchuk, directorul celui de-al doilea departament al țărilor CSI al Ministerului rus de Externe a remarcat că, Moscova va considera o provocare împotriva armatei ruse din Transnistria drept un atac asupra Rusiei.¹³

20.06.2023 – La Bender/Tighina, la sediul Misiunii OSCE în Republica Moldova a avut loc o nouă întrevvedere de lucru a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului, Oleg Serebrian și a Tiraspolului, Vitalii Ignatiev, cu participarea reprezentanților din formatul de negocieri „5+2”.^{14, 15, 16}

22.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian a avut o întrevvedere de lucru cu Paun Rohovei, Ambasador cu Misiuni Speciale al Ucrainei responsabil de dosarul transnistrean. Discuțiile s-au pe axat pe situația regională curentă, evoluții, provocări, riscuri, necesități de asistență și oportunități, cu efectuarea unui schimb de viziuni pe marginea perspectivelor de avansare în procesul de reglementare transnistreană.¹⁷

27.06.2023 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a participat la Reuniunea Șefilor de stat și de guvern din cadrul Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECF).¹⁸

27.06.2023 – A avut loc o ședință consultativă a experților de pe ambele maluri ale Nistrului în domeniul infrastructurii drumurilor. În cadrul ședinței a fost reabordată chestiunea gestionării corespunzătoare a podului de șosea poziționat pe drumul expres M1 Frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina, km 129+810, care traversează râul Nistru în apropierea orașului Dubăsari, dat în exploatare în anul 1965 și reabilitat în 1997.¹⁹

28.06.2023 – Un grup de cercetători din Republica Federală Germania și de la Universitatea din Birmingham, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, aflați într-o vizită de studiu în

¹⁰ Infotag, *VICEPRIM-MINISTRUL PENTRU REINTEGRARE L-A INFORMAT PE NOUL REPREZENTANT PNUD DESPRE EVOLUȚIA REGLEMENTĂRII TRANSNISTRENE*, 15.06.2023, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/308314/> (02.07.2023)

¹¹ Guvernul R. Moldova, *Viceprim-ministrul pentru reintegrare a comemorat la Varnița eroii căzuți în conflictul armat din 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova*, 19.06.2023, <https://gov.md/ro/content/viceprim-ministrul-pentru-reintegrare-comemorat-la-varnita-eroii-cazuti-conflictul-armat-din> (02.07.2023)

¹² REGNUM, *Prezident PMR zayavil ob otsutstvii priznakov napadeniya na Pridnestrov'ye*, 19.06.2023, <https://regnum.ru/news/3814089> (04.07.2023)

¹³ REGNUM, *MID RF predostereg ot provokatsiy protiv rossiyskikh voyennykh v Pridnestrov'ye*, 19.06.2023, <https://regnum.ru/news/3814078> (04.07.2023)

¹⁴ Guvernul R. Moldova, *Drepturile omului, libera circulație și accesul la terenurile agricole din raionul Dubăsari au fost reabodate de către Chișinău la întrevvedere de lucru a reprezentanților politici*, 20.06.2023, <https://gov.md/ro/content/drepturile-omului-libera-circulatie-si-accesul-la-terenurile-agricole-din-raionul-dubasari> (02.07.2023)

¹⁵ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V Benderakh proshla vstrecha predstaviteley po politicheskim voprosam*, 20.06.2023, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9455> (04.07.2023)

¹⁶ OSCE, *Declarația Reprezentantului Special al Președintelui în exercițiu al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană*, 21.06.2023, <https://www.osce.org/ro/chairpersonship/547700> (04.07.2023)

¹⁷ Noi, *Ucraina sprijină Moldova în reglementarea pașnică a problemei transnistrene*, 22.06.2023, <https://noi.md/md/politica/ucraina-sprijina-moldova-in-reglementarea-pasnica-a-problemei-transnistrene> (02.07.2023)

¹⁸ Guvernul R. Moldova, *Participarea Viceprim-ministrului Oleg Serebrian la Summitul SEECF*, 27.06.2023, <https://gov.md/ro/content/participarea-viceprim-ministrului-oleg-serebrian-la-summitul-seecf> (02.07.2023)

¹⁹ Guvernul R. Moldova, *La Bender a avut loc o nouă ședință consultativă a experților în domeniul infrastructurii drumurilor*, 27.06.2023, <https://gov.md/ro/content/la-bender-avut-loc-o-noua-sedinta-consultativa-expertilor-domeniul-infrastructurii> (02.07.2023)

Republica Moldova, au avut o întrevedere de lucru cu șeful Biroului politici de reintegrare, Alin Gvidiani. În cadrul întrevederii au fost prezentate date despre activitățile și politicile activ promovate de către autoritățile Republicii Moldova în vederea eliminării disparităților între ambele maluri ale Nistrului și reintegrării plenare și sectoriale a raioanelor de est ale țării în spațiile naționale unice, inclusiv din perspectiva impulsurilor oferite de procesul de integrare europeană.²⁰

Realizat de Mihai Melintei

²⁰ Guvernul R. Moldova, *Esența politicilor de reintegrare a țării – subiect de discuții cu un grup de cercetători din Republica Federală Germania și de la Universitatea din Birmingham*, 28.06.2023, <https://gov.md/ro/content/esenta-politicilor-de-reintegrare-tarii-subiect-de-discutii-cu-un-grup-de-cercetatori-din> (02.07.2023)